

COLUMN

ANDRÉ ZWARTBOL nd.nl/columns

NESTGEUR

De Hoop denkt eraan speciale verslavingszorg te bieden aan refo's. Daar zou behoefte aan zijn. Het klinkt raar: reformatorische verslaafden. Het klinkt bijna verantwoord. Als een keurmerk. Evangelische verslaafden klinkt net zo gek trouwens. Zou je ook vrijzinnige verslaafden hebben? Die stappen ongetwijfeld bij elke kliniek naar binnen. Kan niet schelen wat de richting is. En pinksterverslaafden lijken me op een of andere manier toch nog vrolijk.

Je zou zeggen: met een verslaving aan alcohol of drugs of gamen of gokken of medicijnen of roken of seks, of alles bij elkaar, heb je wel wat anders aan je hoofd. Ik vraag me zelfs af of je wel echt verslaafd bent als je nog kunt denken in kerkelijke richtingen. Dan ben je toch behoorlijk wakker. Je hebt in ieder geval weer oog voor bijzaken.

Nestgeur speelt voor refo's een belangrijke rol in de behandeling, zegt directeur Jaap de Gruijter van De Hoop. Ik snuif diep. Hele noten, zondagsrust, stemmige kleding, drie formulieren, geen tv. En geen Opwekking natuurlijk – dat komt in de buurt van opwekkende middelen. Het zou allemaal kunnen. Ik bel met De Hoop om te vragen hoe ze dat met die nestgeur gaan doen. Ze weten het nog niet precies. Ze weten wel dat ze uit reformatorische hoek aardig wat giften krijgen. Ik snap 't. Voor wat hoort wat.

Er wordt op dit moment gepraat met diverse mensen uit de reformatorische achterban, hoor ik. Nee, ik mag nog niet weten wie dat zijn. Klinkt spannend. Wat het volgens de voorlichter niet is. Ik moet het zien als de behandeling van Antilliaanse verslaafden. Die worden ook het liefst geholpen door een Antilliaanse behandelaar. Dat werkt nou eenmaal beter. Het zal best. Al lijkt me een shocktherapie – 'vrolijke Antilliaan helpt sombere refo' – nuttiger. En vooral ook heel geestverruimend.

advertentie

BEZORGING

nd.nl/bezorging

Geen krant ontvangen?

Stuur ons een bericht en binnen 10 minuten heeft u de krant in digitale vorm in uw mailbox.

Ga naar nd.nl/bezorging of bel 0342 411711.

Mailen kan ook: service@nd.nl.

Abonneeservice [nd](http://nd.nl)[®]JACQUES CLAESSEN, TAMARA BURUMA EN ALRIK DE HAAS • juristen, actief betrokken bij Stichting MENS (mensenstrafrecht.nl) nd.nl/opinie

SAMENLEVING HEEFT BAAT BIJ VERVROEGD VRIJLATEN

... Is voorwaardelijke invrijheidstelling te veel een 'automatisme'? Staatssecretaris Teeven laat de regeling momenteel onderzoeken. Hopelijk blijft die in stand – zonder dat de politiek zich met concrete gevallen gaat bemoeien.

Op 2 mei werd Volkert van der G., de moordenaar van Pim Fortuyn, vrijgelaten. Hij had achttien jaar gevangenisstraf gekregen, maar hoefde 'slechts' twaalf jaar uit te zitten.

De vrijlating leidde tot een golf van ontwaardiging en kritiek in de samenleving. Verscheidene politici stelden de regeling van voorwaardelijke invrijheidstelling ter discussie.

Iedereen die in Nederland tot een celstraf van meer dan twee jaar is veroordeeld, wordt in beginsel na twee derde van de straf onder voorwaarden in vrijheid gesteld. Bij een vrijheidsstraf tussen een en twee jaar gebeurt dat na een jaar plus een derde van de rest. Alleen wie een gevangenisstraf tot en met een jaar heeft gekregen, dient zijn hele straf uit te zitten.

Tot aan de vrijlating van Van der G. is op de regeling vrijwel nooit serieus kritiek geleverd, in de media of in de politiek. Maar nu kwamen de – veelal retorische – vragen. Dient achttien jaar cel niet gewoon achttien jaar cel te zijn?

Waarom zou iemand 'strafkorting' moeten krijgen? Is met 'slechts' twaalf jaar de moord op Fortuyn wel voldoende vergolden?

goed gedrag

Voorwaardelijke invrijheidstelling is geen automatisme. Zij kan worden uitgesteld of zelfs geheel achterwege blijven. Bijvoorbeeld als de gevangene zich in detentie ernstig heeft misdragen, een vlucht poging heeft ondernomen of wanneer het risico op herhaling van het misdrijf onvoldoende kan worden ingeperkt.

In de nabije toekomst wordt het eerste criterium waarschijnlijk: wanneer een gevangene zich in detentie niet goed heeft gedragen. Deze nogal vage formulering is veel ruimer. Voorwaardelijke invrijheidstelling kan in de toekomst dus in meer gevallen worden geweigerd.

Bovendien geschiedt de voorwaardelijke invrijheidstelling – de term zegt het al – onder voorwaarden. Er wordt een proeftijd vastgesteld, waarbinnen iemand niet opnieuw strafbare feiten mag begaan. Daarnaast kan een heel aantal specifieke voorwaarden worden gesteld, zoals een meldplicht, huisarrest, een contact- en/of gebiedsverbod, een alcohol- en/of drugsverbod, ambulante

behandeling en/of opname in een zorginstelling. Elektronisch toezicht is daarbij een mogelijkheid. In ongeveer de helft van de gevallen worden zulke bijzondere voorwaarden opgelegd. Bij niet-naleving ervan kan het Openbaar Ministerie de rechter vragen te beslissen dat iemand terug moet naar de gevangenis om daar alsnog het resterende deel van zijn straf uit te zitten.

Vergelding mag niet verworden tot blinde wraak, die resocialisatie in de weg staat.

Het principe van vervroegde vrijlating bestaat al sinds 1886 in Nederland. Ook veel andere landen kennen zo'n systeem. Zo kunnen gedetineerden in België al na een derde van hun straf vrijkomen.

Waarom zou Nederland er nu afscheid van moeten nemen? Omdat Nederland de laatste decennia minder tolerant is geworden en vergelding, afschrikking

en bescherming van de samenleving tegenwoordig de boventoon voeren? Voorheen gold de gedachte: naarmate een strafbaar feit langer geleden is, wordt de behoefte aan vergelding in de samenleving kleiner. En: mensen verdienen een tweede kans. Als zij zich in detentie niet misdragen, moet dat worden beloofd – als teken van nieuw vertrouwen.

Veerkracht, vergeving en vertrouwen: het zijn deugden die nog steeds door veel mensen worden gekoesterd, ook al willen media en politici soms anders doen geloven.

Het laatste halfjaar kwam KPMG voortdurend negatief in het nieuws. Onder leiding van Jan Hommen worden nu de noodzakelijke hervormingen op gang gebracht.

ACCOUNTANTS: HET IS VIJF

... Accountantsbureau KPMG heeft excuses aangeboden: 'Wij hebben de belangen van onze klanten, de maatschappij en de beroepsgroep geschaad' (ND 28 en 31 mei). De branche als geheel moet schoon schip maken: we zien graag weer saaie, integere accountants.

Het maatschappelijk verkeer is gebaat bij stevige accountants. Accountants met een rechte rug en van onbesproken gedrag. Accountants die adequaat controleren, misstanden signaleren en derden bij onheil waarschuwen.

Het is immers geen automatisme dat alles in het bedrijfsleven op rolletjes loopt en dat degenen die (financiële) verantwoording afleggen, dat altijd op getrouwe wijze doen. Zeker niet in economisch slechte tijden, waarin de dreiging van faillissementen opdoemt of waarin de prikkel tot creatief boekhouden en frauderen steviger wordt. Kortom: de accountant dient een hygië-

Op de kantoren kwamen mensen die commercieel denken in hun genen hadden.

nefactor voor het bedrijfsleven te zijn. Maar ook dat is allang geen automatisme meer.

De accountant stond vroeger te boek als een type 'dominee', maar is in de huidige tijd bovenal 'koopman'.

avontuurtjes

Te vaak halen accountants (organisaties) het nieuws – door falen in de controle, gebrekkige kwaliteit, onvoldoende professioneel-kritische instelling, belangenverstengeling, aansprakelijkstellingen of vastgoedavontuurtjes.

Door dit alles is het inmiddels 'vijf voor twaalf' voor een eens zo gerespecteerd beroep.

Het omslagpunt ligt in de jaren tachtig van de vorige eeuw. Door fusies van ac-

countantsbureaus ontstaan dan mega-organisaties. Die worden bovendien uitgebreid met stevige adviestakken; op de kantoren komen mensen te werken die commercieel denken in hun genen hebben zitten.

De organisaties worden niet langer bestuurd door technici met liefde voor het vak, maar door managers, die sturen op omzet, winst, rendement en hoge partnerinkomens. Dat komt overigens ook door de Angelsaksische cultuur, die steeds steviger zijn intrede binnen het Nederlandse beroep doet.

Tot dan toe waren vertrouwen, eerlijkheid en integriteit de kernwaarden van het vak van accountant. De accountants zelf stonden te boek als saai, weinig creatief en niet-commercieel, volledig gericht op het dienen van het maatschappelijk belang.

industrie

Maar na het omslagpunt verschuift de focus en worden accountants steeds meer zaakgericht, creatief en zoeken zij naar opwinding. Opportunistisch gedrag zorgt ervoor dat niet het maat-

Het laatste halfjaar kwam KPMG voortdurend negatief in het nieuws. Onder leiding van Jan Hommen worden nu de noodzakelijke hervormingen op gang gebracht.

gevangenis is enorm. Van der G. heeft de opkomst van Facebook, smartphones en selfies gemist, alsook de invoering van DigiD, de OV-chipkaart en de afschaffing van het ziekenfonds. En als je achttien jaar lang niets te zeggen hebt gehad over je eigen leven, is het een grote stap opeens weer overal zelf verantwoordelijk voor te zijn. De kans dat iemand dan de fout in gaat, is vele malen groter dan wanneer hij onder begeleiding een nieuw leven opbouwt.

hoofd koel

Hopelijk houdt de politiek het hoofd koel en laat zij zich niet leiden door de commotie naar aanleiding van één incident. Bij ernstige misdaden, zoals de moord op Fortuyn, moet vergelding plaatsvinden. Maar zij mag niet verworden tot blinde wraak, die resocialisatie en een goed voorbereide terugkeer in de samenleving in de weg staat. Wij pleiten vóór een gezonde dosis vertrouwen in de medemens, vóór resocialisatie en daarmee vóór voorwaardelijke invrijheidstelling.

► Jacques Claessen werkt als universitair docent strafrecht in Maastricht en rechter-plaatsvervanger bij de rechtbank Limburg; Tamara Buruma is advocaat te Amsterdam; Alrik de Haas is advocaat in Harderwijk en docent strafrecht aan de Nieuwe Beroepsopleiding Advocaten